

פסחים צא. (משנה) עד צב: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

בית הפרס - שדה שיש בה ספק טומאת מת, ודינה שהיא אב הטומאה מדברי סופרים. לדוגמא: שדה שנחרש בה קבר, הרי זו "בית הפרס", ועפרה מטמא במגע ובמשא, לפי שחוששים שמא גררה עמה המחרשה עצם כשעורה מעצמות המת.

משנה

• שחיטת פסח על יחיד (ללא שותפים)?

ר' יהודה: אסורה.

ר' יוסי: מותרת.

• כל אחד מהחבורה חייב להיות מסוגל לאכול כזית. (רמב"ם. רש"י ביאר כי די באחד שמסוגל לאכול כזית כדי לשחוט לחבורה)

• אין עושים חבורת נשים ועבדים (מחשש זנות - תפלות').

• אין עושים חבורת קטנים ועבדים (מחשש למשכב זכור).

מקורו של ר' יהודה:
"לא תוכל לזבוח את הפסח באחד".

מקורו של ר' יוסי:
"איש לפי אכלו תכוסו".

תגובת ר' יוסי: מפסוק זה לומדים שבשעת איסור הבמות אין לזבוח פסח בבמת יחיד. תגובת ר' יהודה: ניתן ללמוד את שתי ההלכות מאותו פסוק

אסור לעשות חבורה שכולה גרים - שמא ידקדקו בו יותר מדי ויפסלוהו. (ראה תוס')

חובה - יכולה להקריב אפילו בפני עצמה
רשות - רק בשיתוף עם גברים
אסור - לא שוחטים בעבורה כלל

אשה בקרבן פסח:

ר' יהודה,
בראשון: חובה,
בשני: רשות.

ר' יוסי:
בראשון ובשני: חובה.

ר' שמעון:
בראשון: רשות,
בשני: אסור.

מקורו של ר' יהודה:

חובה בראשון - נלמד מ"במכסת נפשות"

רשות בשני - מ"חטאו ישא האיש" לומדים שלא שוחטים עליה בפסח שני, ומ"ככל חקת הפסח" לומדים שניתן לשחוט עליה בשיתוף עם גברים.

מקורו של ר' יוסי:

חובה בראשון - נלמד מ"במכסת נפשות"

חובה בשני - נלמד מ"ונכרתה הנפש"

ומהפסוק "חטאו ישא האיש הוא" ממעט קטן מכרת

מקורו של ר' שמעון:

רשות בראשון - מ"איש לפי אכלו" לומדים שלא שוחטים עליה בפסח ראשון, ומ"במכסת נפשות" לומדים שניתן לשחוט עליה בשיתוף עם גברים.

אסור בשני - "חטאו ישא האיש הוא"

מ"לפי אכלו" לומד ר"ש (כמו ר' יוסי) שניתן לשחוט על היחיד.

משנה

אונן בלילה שלאחר אנינותו:
חייב באכילת פסח.
אסור בשאר הקדשים.

השומע על מתו ומי שליטו לו
עצמות של מתו, בלילה שלאחר מכן:
חייב באכילת פסח.
רשאי בשאר קדשים.

גר שנתגייר בערב פסח:
ב"ש: חייב לאכול קרבן פסח.
ב"ה: אסור בקרבן פסח.

אנינות בלילה שלאחר יום המיתה היא רק מדרבנן, לכן:
חכמים ביטלו חובה זו מול קרבן פסח החמור (כרת),
אך לא ביטלו חובה זו מול שאר הקדשים (עשה).

גזירה שבשנה אחרת יטמא במת לפני פסח, ויסיק בטעות שמותר
בקרבן פסח (כפי שבשנה זו לא הקפיד ליטהר מטומאותיו).

ערל ישראל שמל בערב פסח: מודים ב"ה שחייב
לאכול קרבן פסח (כי אין מקום לגזירה זו).

מקומות שהעמידו חכמים את גזירתם אף מול איסור כרת:

- ערל נכרי שהתגייר בערב פסח - אסור בקרבן פסח (לפי ב"ה שבמשנתינו).
- הזאה בשבת (שאסורה מדרבנן) כשהיום ה-7 חל בערב פסח שבשבת - אינה דוחה את השבת.
- איזמל למילה - אין מביאים בשבת אפילו דרך רשויות דרבנן (ע"פ רש"ש. וראה רש"י)

רבינו חננאל בסוף הפרק
מסביר מדוע יש דברים
שהעמידו חכמים את גזירתם
ויש שלא.

מקומות שלא העמידו חכמים את גזירתם מול כרת:

- אונן אוכל קרבן פסח בלילה שלאחר אנינותו.
- מצורע שהיום ה-8 (שבו אמרו להביא את קרבן הצרעת שלו) חל בערב פסח וראה קרי בו ביום וטבל, מותר להיכנס
להר הבית כדי להכניס בהונותיו לעזרה.
- עושי פסח מותרים להיכנס לבית הפרס באמצעות בדיקה.

האיסור על טבול יום
להיכנס הוא מדרבנן.

הכניסה לבית הפרס
מטמאת מדרבנן.

כיצד מתבצעת הבדיקה?

שמואל: באמצעות ניפוח בפיו מוודא שלא יגע בעצמות.
רב יהודה: בודק אם המקום כבר נידש ברגליים.